Gemeente leudal

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 7 november 2023

Agendapunt

Onderwerp Programmabegroting 2024 - 2027

Portefeuillehouder(s) drs. H. van Helden MBA (wethouder)

Op basis van onderhavig voorstel wordt aan de raad voorgesteld de volgende besluiten te nemen

1. De programmabegroting 2024 (incl. bijlagen) vaststellen en kennis te nemen van de meerjarenraming 2025-2027
2. De kredieten van het Meerjarig Investering Programma (MIP) 2024-2027 voor de jaarschijf 2024 met een totaalbedrag van € 4.891.000 te voteren
3. Een voorbereidingskrediet ad € 80.000 te voteren ten aanzien van de fietsbrug Buggenum - Leeuwen (K8a)
4. De meerjarenplanning van de grondexploitaties vaststellen
5. De bedragen onder keuzes K1, K4, K10, K12, K13, K14, K15, K16, K17 en K19 te accorderen.
6. De financiële mutaties voortvloeiend uit de voorgaande beslispunten middels een begrotingswijziging te verwerken.

Inhoudelijk voorstel

Jaarlijks wordt de programmabegroting aangeboden voor de begrotingsvergadering in november. In de nu voorliggende begroting zijn accenten uit de raadssessies van 7 en 20 september toegevoegd.

Verwerking raadssessie
Op 7 en 20 september is de raad meegenomen in de thema's en de keuzes die hier op termijn voor gemaakt moeten worden. Daar waar mogelijk zijn deze keuzes of denkrichtingen hiervan opgenomen in de programmabegroting. In separate raadsvoorstellen of in een van de producten van de P&C cyclus zal verdere besluitvorming volgen over deze keuzes.

Meerjarenplanning grondexploitaties
In de paragraaf grondbeleid wordt ingegaan op de voortgang van de grondexploitaties. Enerzijds wordt toegelicht wat in de loop van de komende jaren gerealiseerd wordt en anderzijds vindt er een bijstelling plaats van de (financiële en niet financiële) planning van de exploitatie. Aan de raad zal worden verzocht de impliciet bijgestelde meerjarenplanning vast te stellen.

PM posten in de financiële hoofdlijn
In een raadsinformatiebrief heeft uw raad inzicht gekregen in de financiële gevolgen van de nog te maken keuzes. Voorkomen moet worden dat nu gevoteerde bedrag in de toekomst te laag zijn, waardoor aanvullende besluitvorming nodig is. In de begroting zijn deze posten derhalve op PM gezet. Deze punten zullen in een volgend P&C product of bij een separaat raadsvoorstel voor besluitvorming worden aangeboden. Het beschikbare begrotingssaldo kan worden gebruikt om deze plannen in de toekomst te bekostigen. Om uw raad een volledig inzicht te geven in de mogelijke financiële consequenties van de keuzes, is volledigheidshalve een overzicht als aparte bijlage opgenomen bij dit raadsvoorstel.

Financiële mutaties
In de begroting zijn 11 financiële mutaties verwerkt, die nog niet aanwezig waren in de kadernota. Deze mutaties worden hierna genoemd en zijn tevens toegevoegd aan de financiële hoofdlijn in de begroting. Daarnaast wordt voorgesteld om bij de vaststelling van de begroting de keuzes K1, K4, K8a (voorbereidingskrediet), K10, K12, K13, K14, K15, K16, K17 en K19 te verwerken middels een begrotingswijziging.

Gemeente leudal

K1 Verhogen bijdrage aan bibliotheekwerk
De aankomende wetswijziging per 2025 met als doel een landelijk dekkend bibliotheeknetwerk draagt hieraan bij. Iedere gemeente heeft daarbij een toekomstgerichte (doel: klantgerichte) bibliotheekvoorziening. Als gemeente zijn we voorstander van deze wetswijziging, maar willen we ons in eerste instantie verbinden aan de minimale wettelijke variant.

K4 Projectbudget gebiedsproces
In de begroting worden middelen aan gevraagd voor gebiedsproces. Een onderdeel van dit gebiedsproces is het LPLG (landelijk programma landschappelijk gebied). Doel van het LPLG is om de drie hoofddoelen van het NPLG (natuur/stikstof, water en klimaat) in Limburg en dus ook Leudal te kunnen realiseren. Deze doelen volgen mede uit Europese en nationale verplichtingen, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR), Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn), Kaderrichtlijn Water (KRW), de Europese Klimaatwet en de Europese landgebruik-verordening (LULUCF).

Naast de NPLG-doelen zijn er voor Limburg specifiek vier doelen toegevoegd. Met als doel het bieden van een toekomstperspectief aan mensen om te wonen en werken in een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving. Uitgaande van het principe dat water en bodem sturend zijn, zijn alleen projecten kansrijk daar waar ze op de juiste plek liggen en op de juiste wijze worden uitgevoerd.

Op initiatief van het Ministerie van LNV stelt het Rijk op basis van het LPLG- gebiedsprogramma de middelen voor koploperprojecten beschikbaar. Hiermee worden uitvoeringsprojecten gestart welke een bijdrage leveren aan doelbereik, no-regret en op korte termijn uitvoerbaar zijn. Samen met de partners in de gebiedsprocessen hebben wij potentiële koploperprojecten geïnventariseerd. Voor het uitvoeren van de LPLG en de koploperprojecten is in eerste instantie een bedrag nodig van € 100.000.

K8a Kosten voorbereidingskrediet fietsbrug Buggenum – Roermond
Om de toeristische sector te versterken en onze bereikbaarheid per fiets te verbeteren, hebben we een fietsbrug opgenomen in de lijst van majeure projecten. De fietsbrug wordt waarschijnlijk duurder dan het bedrag dat in de begroting staat. Dat blijkt uit de laatste gegevens. We schatten de extra kosten voor de gemeente Leudal op een bedrag van € 10.000.000. De definitieve keuze hangt samen met de keuzes die we op basis van de thema's maken en de uitkomsten van overleg met de gemeente Roermond en de provincie.

Voorgesteld wordt om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Dit budget gaat gebruikt worden om de vervolgstappen (verkleinen van de bandbreedte) te nemen in de realisatie van de fietsbrug. Na het onderzoek volgt een go/no-go moment ten aanzien van de fietsbrug, dat voorgelegd zal worden aan de raad.

K10 Doorontwikkeling gemeenschaps- en sportaccommodaties
Ontmoeten en bewegen zijn basisuitgangspunten in onze visie voor de toekomst. Nadat we de gemeenschapshuizen hebben doorontwikkeld tot ontmoetingsplekken, volgt de tweede fase van dit project. De tweede fase begint in 2024 en de keuzes zijn afhankelijk van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de doorontwikkeling. Om te komen tot een toekomstplan zijn procesmiddelen nodig. De uiteindelijke keuzes ten aanzien van de gemeenschaps- en sportaccommodaties worden separaat voorgelegd.

K12 Doorontwikkeling MOB
Werk - en participatie in de brede zin - biedt bestaanszekerheid, het geeft mensen de financiële middelen om in het eigen levensonderhoud te voorzien en te investeren in hun welzijn en persoonlijk geluk. Factoren die eraan bijdragen dat mensen gezond blijven, zich gelukkig voelen en groeien als mens. Daarnaast is werk ook van grote maatschappelijke waarde. Mensen die werken maken bijvoorbeeld minder vaak gebruik van geestelijke gezondheidszorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Bron: CPB/SCP).

Op dit moment worden inwoners vanuit de gemeente Leudal middels het MensOntwikkelBedrijf (MOB) begeleid om te kunnen participeren in de samenleving. Daarnaast heeft de gemeente Leudal een intergemeentelijke samenwerking voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, te weten Westrom. Binnen de Westrom wordt al enige tijd gesproken over het toekomstperspectief en de mogelijkheden

hierover. Eén van de varianten is 'de afbouw' van de Westrom. Voor de gemeente Leudal is dit een uitgelezen moment en een kans om meer grip en regie te nemen op de begeleiding en ontwikkeling van onze eigen inwoners en te werken aan perspectief. Vanuit deze ontwikkeling – en in aansluiting op ons beleid en de ambities voor de toekomst - wil de gemeente een bewuste investering doen in het MOB. Daarmee versterken we de bestaande infrastructuur en dienstverlening van het MOB. Dit vergt onder andere een uitbreiding van personele capaciteit (bijv. het aantal jobcoaches). Mensen toeleiden naar werk kost immers geld, maar het levert uiteindelijk meer geld en maatschappelijk rendement op.

K13 Garantiefonds Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)
De natuur en de beleving hiervan zijn belangrijk voor de gemeente Leudal en maken de gemeente tot een uniek stukje Nederland. Om de biodiversiteit te bevorderen en de natuurbeleving te stimuleren kunnen agrariërs en particuliere grondeigenaren op dit moment een vergoeding aanvragen voor het onderhouden van een natuurlijke zone aan de rand van hun perceel of landschapselement. Deze regeling wordt op dit moment iedere zes jaar aangeboden, waarbij zekerheid over de periode na deze zes jaar niet gegeven kan worden. Voor de lange termijn visie is het daarom niet altijd rendabel om deze zones aan te leggen, terwijl ze wel van belang zijn voor ons als gemeente. We willen dan ook een garantiefonds opzetten, om voor langere tijd zekerheid te geven over de inkomsten die tegenover het aanhouden van de natuurlijke zone staat. Zo houden we de unieke natuurbeleving en de soortenrijkdom van onze gemeente in stand.

K14 CDOKE Middelen structureel maken (voor 2024 en 2025 reeds in de begroting)
De provincie Limburg heeft voor de CDOKE middelen toestemming gegeven om deze structureel op te nemen in de begroting. Van deze middelen dient formatie aangenomen te worden, die uitvoering geeft aan de duurzaamheidsopgave van gemeente. Om de nu beschikbare mensen voor lange termijn aan ons te binden, is het voorstel om deze middelen voor 3,5 FTE structureel in de begroting op te nemen.

K15 Formatie duurzaamheid in relatie tot CDOKE (voor 2024 en 2025 reeds in de begroting)
De provincie Limburg heeft voor de CDOKE middelen toestemming gegeven om deze structureel op te nemen in de begroting. Van deze middelen dient formatie aangenomen te worden, die uitvoering geeft aan de duurzaamheidsopgave van gemeente. Om de nu beschikbare mensen voor lange termijn aan ons te binden, is het voorstel om deze middelen voor 3,5 FTE structureel in de begroting op te nemen.

K16 DMJOP
Duurzaamheid loopt als een rode draad door ons beleid. De MJOP's zoals vastgesteld door de raad dienen voorzien te worden van de duurzaamheid component. Voor het uitvoeren van o.a, de energiescans en het opstellen van de portefeuilleroutekaart is een bedrag van € 60.000 nodig. De structurele kosten van het DMJOP zijn op dit moment nog niet in te schatten.

K17 Vergroenen (school)pleinen
Hittestress zorgt voor steeds warmer wordende schoolpleinen. In 2024 en verder wordt het programma "Groenblauwe revolutie schoolpleinen" verder ingevoerd en mogelijk uitgebreid.
In deze begroting wordt een bedrag opgenomen voor het uitvoeren van onderzoeken of het inhuren van expertise. Op basis van concreet uitgewerkte plannen, inclusief totale begroting en dekking wordt separaat een voorstel aangeboden. Dit punt is toegevoegd op basis van het in de raad aangenomen amendement.

K19 Schrappen taakstelling accommodaties
Sinds 2015 is een taakstelling aanwezig ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed en accommodaties. Op dit moment wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de gemeenschaps- en sportaccommodaties (K10). Het voorstel is dan ook om de resterende taakstelling te schrappen. Mochten zich in de toekomst lagere kosten voordoen, dan zullen direct ten gunste komen van het begrotingssaldo.

B1 Bijstelling stelpost CAO ambtenaren 2023
In de begroting 2023 - 2026 is een stelpost gevormd voor de CAO ontwikkelingen van de gemeentelijke ambtenaren. Voor het jaar 2023 was deze stelpost te laag en voor de jaren 2024 e.v. te hoog. Derhalve wordt het restant nu afgeraamd en toegevoegd aan het begrotingssaldo. In de kadernota 2024 - 2027 is een nieuwe stelpost gevormd voor de CAO afspraken voor gemeentelijke ambtenaren voor het jaar 2024 e.v.

Gemeente leudal

B2 Bijstelling Spuk bibliotheekwerk
De gemeente heeft een aanvraag gedaan voor de spuk-gelden bibliotheken. Bij een toekenning dient de gemeente 20% zelf bij te dragen in de kosten.

B3 Overige bijstellingen
Het betreft een bijstelling voor de kosten in SUN en tevens een dekking voor de lasten voor het onderhoud aan de Napoleonsweg. De hiervoor in het verleden gevormde reserve is eindig, waarna de bijdrage gedekt wordt uit het begrotingssaldo.

B4 Bijstelling kapitaallasten
De kapitaallasten zijn voor deze begroting herberekend. Op basis daarvan is een bijstelling gedaan van de eerder geraamde bedragen.

B5 Indexering OZB inflatiecorrectie
Conform afspraak wordt de OZB geïndexeerd voor de inflatie zoals opgenomen in de meicirculaire van het lopende jaar. Deze bijstelling is verwerkt in de begroting.

B6 Bijstelling kapitaallasten majeure projecten
In hoofdstuk 1.3 staan projecten benoemd, die zijn aangemerkt als majeure projecten. Voor de dekking van de toekomstige kapitaallasten is een stelpost in de begroting aanwezig, zodat dekking voorhanden is op het moment kredietvotering van deze projecten aan de orde is. De verwachting is dat de projecten niet voor 2027 (met uitzondering van het IKC Leudal West) zijn afgerond. Derhalve vallen de eerder gereserveerde kapitaallasten vrij.

B7 Schrappen OZB stijging 2% (amendement 19.3)
Bij de behandeling van de kadernota 2024 - 2027 heeft de raad een amendement aangenomen om de consequenties van het schrappen van de eerder ingerekende OZB stijging van 2% per jaar op te nemen als keuze. Als college hebben we dit gedaan en hebben we dit tevens verwerkt in de primaire begroting.

B8 Verkeersmaatregelen
In de kadernota 2024 - 2027 heeft de raad een bedrag beschikbaar gesteld van € 450.000 in het kader van verkeersmaatregelen. Dit bedrag is ten onrechte als exploitatiebedrag opgenomen, maar dit had een krediet moeten zijn. In de primaire begroting is dit omgezet naar een krediet.

B9 Verkeersmaatregelen krediet
In de kadernota 2024 - 2027 heeft de raad een bedrag beschikbaar gesteld van € 450.000 in het kader van verkeersmaatregelen. Dit bedrag is ten onrechte als exploitatiebedrag opgenomen, maar dit had een krediet moeten zijn. In de primaire begroting is dit omgezet naar een krediet.

B10 Bijstelling rente inkomsten schatkistbankieren
Indien een gemeente liquide middelen over heeft aan het einde van de dag, worden deze gelden afgeroomd en in de schatkist bij het Rijk gestort. Op deze rekening krijgt de gemeente sinds 2023 weer rente, die doorvertaald is in deze begroting.

B11 Bijstelling begrotingssubsidies
De lijst van begrotingssubsidies is geactualiseerd voor het jaar 2024 e.v. Daarbij zijn de budgetten in de begroting aangepast.

Indien rekening wordt gehouden met alle genoemde zaken in dit voorstel is het begrotingssaldo voor de raadsvergadering als volgt.

Gemeente leudal

Nr.	+ = overschot/baat en - = tekort/last I/S	2024	2025	2026	2027
					(bedrag x 1.000)
	Primaire begroting 2023-2026	**1.091**	**3.680**	**-427**	**-427**
	Bijstellingen bij begroting 2023 - 2026	37	0	0	0
	Bijstellingen op basis van raadsbesluiten tot en met april	-74	-244	1.454	1.453
	Resultaat 1e raadsrapportage 2024	-174	-166	-128	-555
	Bijstellingen kadernota 2024 - 2027 *	75	339	-196	-1.334
	Raadsbesluiten mei	-31	-31	-31	-31
	Bijstelling verbonden partijen	56	51	46	39
	Meicirculaire 2023	3.964	3.930	1.947	3.635
	Begrotingsaldo primaire begroting 2024 - 2027 (obv kadernota en meicirculaire)	**4.943**	**7.557**	**2.665**	**2.781**
B1	Bijstelling CAO ambtenaren 2023	437	437	437	437
B2	Bijstelling Spuk bibliotheekwerk	-22	-15	0	0
B3	Overige bijstellingen	-7	-7	-7	-40
B4	Bijstelling kapitaallasten	79	65	63	62
B5	Indexering OZB inflatiecorrectie	21	21	44	216
B6	Bijstelling kapitaallasten majeure projecten	279	279	232	
B7	Schrappen OZB stijging 2%	-93	-243	-403	-403
B8	Verkeersmaatregelen	450	0	0	0
B9	Verkeersmaatregelen krediet	0	-18	-18	-18
B10	Bijstelling renteinkomsten schatkistbankieren	850	425	425	425
B11	Bijstelling begrotingsubsidies	-202	3	3	3
	Begrotingssaldo primaire begroting 2024 - 2027	**6.734**	**8.504**	**3.441**	**3.463**
K1	Verhogen van de bijdrage aan bibliotheekwerk	0	-296	-370	-370
K4	Projectbudget gebiedproces	-100	PM	PM	PM
K8a	Kosten voorbereidingskrediet fietsbrug Buggenum-Roermond	0	-3	-3	-3
K10	Doorontwikkeling gemeenschaps- en sportaccommodaties	-50	PM	PM	PM
K12	Doorontwikkeling MOB	-247	-247	-247	-247
K13	Garantiefonds ANLb	-200	-200	-200	-200
K14	CDOKE middelen structureel maken	0	0	301	301
K15	Formatie duurzaamheid in relatie tot CDOKE middelen	0	0	-301	-301
K16	DMJOP	-60	PM	PM	PM
K17	Vergroenen (school)pleinen	-50	PM	PM	PM
K19	Schrappen taakstelling accommodaties	-141	-141	-141	-141
	Begrotingssaldo na keuzes begroting 2024 - 2027	**5.887**	**7.617**	**2.480**	**2.502**

Bijlage(n)

1. Programmabegroting 2024 – 2027
2. Financieel overzicht na doorvertaling alle keuzes

Heythuysen, 10 oktober 2023

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts D.H. Schmalschläger